

MIRJAM (MARIA) KOREN

(r. 29.9.1949 v Gorici, u. 18.10.2010 v Trstu)

Mirjam Koren se je rodila 29. septembra 1949 v Gorici, kjer je obiskovala slovenske šole. Maturirala je na klasičnem liceju Primoža Trubarja, študij sociologije pa zaključila na univerzi v Trentu s tezo o jugoslovanskem samoupravljanju. Svoje zanimanje za družbena vprašanja je poglobila v sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom SLORI. Po reformi italijanske radiotelevizijske službe RAI iz leta 1975, ki je za slovensko manjšino v Furlaniji Julijski krajini ob obstoječih radijskih sporedih predvidevala tudi televizijske oddaje, se je z uspehom udeležila natečaja za programista-režiserja in bila avgusta leta 1978 sprejeta v službo na Deželnem sedežu RAI v Trstu.

V pričakovanju obljubljenih televizijskih programov so se njene začetne zadolžitve osredotočile na radijsko področje. V treh desetletjih službovanja na RAI-u je Mirjam Koren pripravila številne nize radijskih oddaj. Kot pazljiva opazovalka slovenskega manjšinskega življenja je poglobila vrsto kulturnih in družbenih tem. V svojih oddajah si je prizadevala premoščati konflikte in pregrade, ki pogosto zaznamujejo obmejne kraje in ljudi. Med njenimi avtorskimi deli izstopajo *Spomini na leto 68* (1988), *Dopisnice z najbližjega vzhoda v letih vojn na Balkanu* (1991 – 1994), *Diplomacija in življenje ob meji* (1998).

Po letu 1995, ko so ob radijskih končno stekli tudi slovenski televizijski programi, se je z vnemo posvetila televizijskemu dokumentarcu. S tenkočutnostjo in velikim intelektualnim nabojem je režirala vrsto oddaj, ki so prikazovale dogodke in človeške usode iz polpretekle zgodovine: *Televizija radiu hvaležno poklanja* (1995) ob 50-letnici slovenskega radia v Trstu; *Josip Križaj, pilot* (2001) o legendarnem, na Krasu

rojenem letalskem asu; *Spomini (2000)* o deportirancih v nacistična taborišča. Za tretjo vsedrjavno mrežo RAI je v sklopu rubrike *La Grande Storia* sodelovala pri dokumentarcu *Il maresciallo Tito*.

Mirjam Koren je zavzeto spodbujala mlade režiserje k realizaciji dokumentarcev. Bila je dobra poznavalka filmske produkcije, za katero se je navdušila že v Gorici, kjer je bila med ustanovitelji Kinoateljeja. Po njeni zaslugi je bil prikaz slovenskih filmov in njihovih protagonistov del rednega televizijskega programa Deželnega sedeža RAI. S svojim življenjskim sopotnikom, filmskim režiserjem in scenaristom Vukom Babićem, s katerim se je poročila leta 1984, je prispevala k spoznavanju celotne srednjeevropske kulturne in filmske ustvarjalnosti.

Na Vuka Babića (r. 20.3.1938 v Beogradu, u. 25.10.1997 v Trstu) jo je vezalo globoko ljubezensko in intelektualno razmerje. Vuka, ki se je imel za Jugoslovana in je verjel v federacijo jugoslovanskih narodov, so vojne na Balkanu skrušile in ohromile. Njegova smrt v starosti 59 let je Mirjam neskončno prizadela: "Ko je umrl Vuk, sem začutila strašen hlad, dneve in dneve me je zeblo, in ta mraz me nekako ni več zapustil."

Od leta 2006 do upokojitve leta 2010 je bila Mirjam Koren odgovorna urednica slovenskega programskega oddelka Deželnega sedeža RAI za Furlanijo Julijsko krajino. Dve leti je bila tudi članica upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in to ravno v trenutku velikih umetniških in upravnih izzivov. Neumorno si je prizadevala za premostitev težav. Gledališče ji je bilo zelo pri srcu in boj za njegovo dobrobit je bil tudi njen osebni boj. Huda bolezen jo je primorala h predčasemu odstopu. Umrla je oktobra leta 2010, stara 61 let.

Knjige, rokopisi ter drug material iz zapuščine Mirjam Koren so danes shranjeni v Gorici v dveh različnih skladih: v knjižnici Biblioteca Statale Isontina in v Narodni in študijski knjižnici.

Zapis teh biografskih podatkov ni bilo lahko delo, saj Mirjam Koren ni ljubila ne proslav ne retorike. Bila je prežeta s samoironijo in življenjsko nujo po intelektualni poštenosti. Spomin, ki ga je zapustila prijateljem in kolegom, pa je izklesala v kamen.

Ne spominjam se, da bi me bila Mirjam kdaj objela. Vedno pa sem se ob njej počutila kot v objemu. Poslušala me je zelo pozorno, moje ideje, moje težave, za vse je našla odgovor. Jemala me je resno, ob tem vedno bila pokroviteljska. Ko zdaj zamižim in si predstavljam, da sem z njo, imam še vedno tisti prijeten občutek: Mirjam je verjela vame in mi bolj kot marsikdo drugi pomagala, da si utrdim samozavest.

(Martina Kafol)

Mirjam Koren je bila prav taka.

Ta kratki biografski zapis je kolektivno delo. Dopolnitve in popravki, pripombe in osebni spomini ga lahko izboljšajo in obogatijo in so vedno dobrodošli.